

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. – Назва з екрана.

3. Экономическая устойчивость предприятия: понятие и особенности [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/ekonomicheskaya-ustoychivost-predpriyatiya-ponyatie-i-osobennosti>. – Назва з екрана.

4. Асаул М. А. Проблемы анализа устойчивости организации / М. А. Асаул // Проблемы современной экономики. – 2008. – № 4.

Гамрач Василь
ст. гр. ЕППзм-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і
корпорацій Шумейко О. Т.)

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ

Підприємництво є частиною економічної системи будь-якої країни. У зв'язку з цим з'являються питання координації інтересів бізнесу і суспільства, в рамках якого цей бізнес існує. Питання про зв'язок між отриманням прибутку і виробництвом благ повинне вирішуватися з позиції соціальної функції бізнесу в суспільстві. Саме орієнтація на концепцію соціально-відповідального бізнесу, в рамках якого відбувається процес створення цінностей для самого підприємства, споживачів, держави, бізнес-партнерів і суспільства в цілому, є одним із джерел забезпечення стійкості підприємства.

В умовах глобалізації сучасного ринку все більша кількість великих підприємств розвинених країн приділяє увагу питанням соціально-орієнтованого бізнесу. Однак, українські підприємства поки що не мають чіткого розуміння важливості впровадження такої діяльності та недостатньо поінформовані про переваги, які можна отримати від її використання. Діяльність більшості з них націлена на максимізацію прибутку в короткостроковому періоді. Відсутність чітких цілей на довгостроковий період підриває ринкову конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в

майбутньому.

Поняття "корпоративна соціальна відповідальність" охоплює широкий спектр питань, тому не має універсального визначення. Згідно з визначенням Європейського Альянсу, який започатковано у 2006 році, КСВ – це концепція залучення соціальних і екологічних напрямів у діяльності бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між усіма зацікавленими сторонами.

Міжнародна організація праці у своїй резолюції про сприяння життєздатним підприємствам (прийнята у Женеві, у червні 2007 року) зазначає, що КСВ – це добровільна ініціатива ділових кіл, яка стосується діяльності, що перевищує просту вимогу дотримання букви закону.

Основною метою формування КСВ на підприємствах України є сталий розвиток бізнес-середовища. Це закріплюється складовими частинами поняття КСВ до яких відносяться: корпоративна етика; корпоративна соціальна політика стосовно суспільства; корпоративна політика у сфері охорони навколишнього середовища; принципи і підходи до корпоративного управління та корпоративної поведінки; питання дотримання прав людини у відносинах із постачальниками, споживачами та персоналом [1].

Соціалізація бізнесу є однією з головних тенденцій сучасного соціально-економічного розвитку. Слід зазначити, що багато фахівців ототожнюють поняття "корпоративна соціальна відповідальність" та "соціальна відповідальність". Один із фахівців у сфері соціальної відповідальності, Х. Гордон Фітч, зазначив, що соціальна відповідальність – це спроба вирішити соціальні проблеми, які повністю, або частково спричинені діяльністю компаній. Тому, на думку автора, поняття "корпоративна соціальна відповідальність" ширше, оскільки охоплює не лише соціальну, а й економічну та екологічну сфери [2].

Вважаємо, що КСВ – це своєрідна філософія бізнесу, що здійснюється на добровільних засадах. Кожна компанія, яка керується ідеями КСВ, розробляє власне бачення сталого розвитку та реалізує сформовані принципи у стратегії розвитку залежно від характеру бізнесу та визначених пріоритетів діяльності.

Принципи КСВ базуються на загальновизнаних поняттях через відсутність нормативно-правової бази та недостатність досвіду з розробки та реалізації корпоративної соціальної політики [4].

На нашу думку, кожна сучасна компанія повинна розуміти свою відповідальність і прагнути стати компанією з «людяним обличчям». Виділяємо наступні принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності [3]: абсолютно всі організації зобов'язані думати про благо суспільства і направляти свої зусилля на вирішення екологічних проблем; вільний та добровільний вибір; єдина стратегія: стратегія КСВ повинна бути узгодженою, всі проекти підпорядковані загальній меті та пов'язані з основною бізнес-ідеєю.

Згідно з матрицею бізнес-можливостей соціальної відповідальності, складеної у 2004 році Sustain Ability International для ринків, що розвиваються, підприємства отримують такі вигоди: удосконалення виробничих процесів; формування репутації компанії; стабільність трудових ресурсів, економія ресурсів на залучення та утримання кваліфікованого персоналу; доступ до нових ринків; ефективне управління ризиками; залучення коштів спеціалізованих фондів "соціальних інвестицій" під соціально орієнтовані програми для соціально відповідальних компаній.

Таким чином, розвиток і використання КСВ підвищує ефективність соціально-економічного функціонування, шляхом створення умов для вигідності відповідальності підприємства перед своїми акціонерами, партнерами і суспільством, підтримувати добрі починання та благодійні акції, чесно платити податки, сприяти поліпшенню у соціальній сфері, охороні здоров'я та освіті, зберігати природні ресурси і навколишнє середовище.

Література:

1. *Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / кол. автор : О. Лазоренко, Р. Колишко та ін. – К. : Вид. "Енергія", 2008. – 96 с.*
2. *Баюра Д. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпо-ративного управління / Д. Баюра // Аспекти праці. – 2009. – № 1. – С. 21–25.*

3. *Баюра Д. Корпоративна соціальна відповідальність – новий імпульс для розвитку бізнесу та суспільства / Дмитро Баюра // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uspp.org.ua/interview/24.korporativna-socialna-vidpovidalnist-noviy-impuls-dlyarozvitku-biznesu-ta-suspilstva.htm>.*

4. *Катихін Є. Корпоративна соціальна відповідальність та практики у деяких її напрямках / Є. Катихін // Статистика України. – 2012. – № 1. – С. 79–83.*

Гарбера Юрій
ст. гр. ЕППМ-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і
корпорацій Стец І.І.)

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ЙОГО ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

Коливання економічної активності, криза у реальній економіці та фінансовій системі України, а також інших країн світу суттєво вплинули на стійкість роботи суб'єктів господарювання, продемонстрували їхні слабкі сторони, неготовність, надзвичайно низьку гнучкість та адаптаційні можливості для подолання існуючих труднощів. Внаслідок цього багато підприємств опинились на межі банкрутства і сьогодні вирішують питання забезпечення свого подальшого функціонування. І лише незначна частка господарюючих суб'єктів ставить перед собою мету виживання із орієнтацією на подальший розвиток та власні ресурси, адже ймовірність державної підтримки у такій надзвичайно складній ситуації є низькою. Тому сьогодні особливо актуальним є питання розробки та використання у практиці господарювання вітчизняних підприємств такої системи менеджменту, яка б ставила за головну мету та була здатна забезпечити стійке й максимально ефективно функціонування підприємства у поточний період часу, а також створити високий потенціал його розвитку на перспективу. Відповідно, дослідження економічної стійкості підприємств та механізму її забезпечення набуває дедалі більшого значення і є актуальним у сучасних умовах господарювання.